

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS.
Voor de Stad, f 12.-
Franco per post, „ 14.-

DICERE VERUM, QUID VETAT
NATIS.

ADVERTENTIEN
10 cent de regel
behalve 35 cent. zegel

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, den 19. October.

In de zitting, heden door de Tweede Kamer gehouden, zijn de Geloofsbriefen der nieuw aantredende Leden onderzocht en allen in orde bevonden. De rapporteur in deze zaak (de Heer van Nes) vestigt de aandacht der Kamer op eene bijzondere omstandigheid, welke ten opzichte van den heer van Bleiswijk in aanmerking komt. Die heer is werkelijk voor den tijd van drie jaren door de Staten van Noord-Holland tot lid der Kamer gekozen, ten ware het Z. M. mogt goeddunken, om nopens de onevenredige jaarlijksche afstreding van de leden der Kamer voor de provincien Zuid- en Noord-Holland eenigen maatregel te nemen, of aan de Wetgeving voor te stellen, in welk geval de heer van Bleiswijk geacht zou worden, slechts voor twee jaren zitting te hebben. Z. Exc. de Minister van Binnenlandse Zaken heeft te dien aanzien eene missive aan den Voorzitter der Kamer gerigt, waarin hij te kennen geeft, dat Z. M., nopens deze aangelegenheid, geene beslissing genomen heeft, en dat de Regering vermeent, dat het daarbij een onderwerp geldt, geheel tot de competentie der Vertegenwoordiging behorende, en zij deze zaak alzoo geheel aan de Vergadering ter afdoening overlaat. Het is der Commissie voorgekomen, dat de heer van Bleiswijk, die voor drie jaren tot lid der Kamer benoemd is, als zoodanig kan worden toegelaten, terwijl het een punt van nader onderzoek kan uitmaken, in hoeverre de bedoelde aangelegenheid eenige voorziening vordert.

De Vergadering heeft zich met dit voorstel vereenigd en al de leden der Kamer, wier geloofsbriefen zijn onderzocht, worden toegelaten, met uitzondering echter van den heer Pelit uit Limburg, die tot dusverre de grondwettige eeden in handen des Konings nog niet heeft afgelegd.

Daarna heeft de heer Backer tijdelijk het voorzitterschap aanvaard, en is men tot de verkiezing van een drietal kandidaten voor het voorzitterschap der Kamer, gedurende de tegenwoordige Zitting, overgegaan, ten gevolge waarvan tot 1. Candidaat benoemd is de Edelm. Heer van Dam van Isselt, tot 2. de Edelm. Heer Snouck-Hurgronje, en tot 3. de Edelm. Heer Backer, Voorzitter gedurende de afgelopen Zitting. De (tijdelijke) Voorzitter Luzac, benoemt voorts eene Commissie, om de lijst van het opgemaakte drietal den Koning aan te bieden, bestaande uit de heeren van Rappart, Druivesteyn, van der Velden, Cornelie, van Heijert, van Heloma, Bruce en van Panhuys.

Daarna wordt de Vergadering gescheiden.

Men verneemt, dat de commissie, belast met het overbrengen van de lijst der drie kandidaten, op morgen bij den Koning ten gehoor zal worden toegelaten, en dat overmorgen weder eene zitting der Kamer zal worden gehouden, waarin lo. 's Konings keus zal worden bekend gemaakt, 2o. de nieuwe Voorzitter zijne betrekking zal

aanvaarden, 3o. eene nieuwe commissie zal worden benoemd, welke belast zal zijn met het opstellen van een ontwerp van adres, in antwoord op de troonrede, 4o. de afdeelingen zullen worden zamengesteld, enz. Men ziet algemeen de benoeming van den heer van Dam van Isselt tot voorzitter der Kamer te gemoet.

— Men verzekert, dat jonkh. H. Backer, voorzitter van de Tweede Kamer gedurende de thans afgelopen Zitting, door Z. M. begiftigd is met het Commandeurskruis der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw is benoemd, de heer K. Dekker Sr., schoolonderwijzer te Ransdorp, provincie Noord-Holland.

— Het groothertogdom Luxemburg, dat tot aan de in het jaar 1830 plaats gehad hebbende politieke gebeurtenissen volgens de Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden, behoudens zijne betrekkingen tot het Duitse Verbond, bestuurd werd, en nu, zoo als bekend staat, ten gevolge der bovengenoemde gebeurtenissen, gesplitst, en levens voor dat gedeelte, hetwelk onder de regering van den Koning Groothertog is verbleven, van het Koninkrijk der Nederlanden afgescheiden is, zal thans, zoo als men uit goede bronnen verneemt, eene voor hetzelfde opzettelijk vervaardigde Grondwet bekomen, waarvan het ontwerp, zoo als wij al verder meenen te kunnen verzekeren, bereids aan de Koninklijke sanctie is onderworpen.

— Men verneemt, dat Z. M. Koning Willem Frederik eene gift van f 200 heeft geschonken aan het hoofdbestuur der Maatschappij ter bevordering van het godsdienstig onderwijs onder de Slaven en verdere Heidensche bevolking in de kolonie Suriname.

— Uit Amsterdam schrijft men, dat HH. MM. de Koning en Koningin, en Hll. KK. HH. de Prinsen en Prinses Sophia, welligt binnen weinige dagen die hoofdstad met een bezoek zullen vereeren.

— De bibliotheek der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leyden heeft onlangs van een der leden dier Maatschappij, doch die gewild heeft, dat zijn naam onbekend zou blijven, een belangrijk geschenk ontvangen, bestaande in een: uitgebreide en nagenoeg volledige verzameling van Nederlandsche tooneelstukken van vroegeren en lateren tijd. Deze verzameling is nog rijker dan de bekende van den Leidschen burgemeester en hoofdschout, Mr. J. van der Marck, welke in 1774 verkocht is, en waarvan een uitvoerige en zorgvuldig bewerkte catalogus bestaat.

— De verdienstelijke Joseph Franco Mendes, soloviolist van Z. M. den Koning, die met, zijnen broeder, gedurende vijf jaren, eene kunstreis, te zijner verdere oefening, gedaan heeft, en onlangs daarvan in het Vaderland was teruggekeerd, is den 14. dezer te Amsterdam, in den ouderdom

van 25 jaren, na eene kortstondige ziekte, overleden.

— Men schrijft uit Maastricht, dat Hanno Excell. de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Finantiën weldra in die stad verwacht worden. Deze komst zou in verband staan met het ontwerp van een ijzeren spoorweg tusschen genoemde stad en Aken.

— Men heeft het genoeg, te kunnen berigten, dat de pogingen van verschillende kanten, inzonderheid ook door den handel van Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht aangewend, teneinde den President der Nederlandsche Handel-Maatschappij, den heer van der Hoven, van zijn voornemen af te brengen, om met 1^o Januarij aanstaaende zijne gewichtige betrekking neder te leggen, met gunstig gevolg bekroond zijn, daar Z. H. Ed. Gestr. den 13. dezer aan Z. M. den Koning zijn besluit heeft kenbaar gemaakt, om zijne diensten aan de Nederlandsche Handel-Maatschappij nog tot ultimo December 1842 te blijven wijden.

— APELDOORN, 16. Oct. „ Niettegenstaande het verblijf van Z. M. Koning Willem Frederik op het Loo, wordt hier geen de minste levendigheid opgemerkt. — Z. M. heeft H. Woensdag, met de Gravin, eene wandeling naar de nieuwe kerk gedaan, en een bezoek van den Gouverneur van Gelderland ontvangen. — Z. E. de Minister van Staat van Doorn is nog altijd op het Loo. — Men meent hier te weten, dat Zr. Ms. komst voornamelijk ten doel heeft, het regelen van geldelijke aangelegenheden met de verschillende maatschappijen, waarin Z. M. heeft deel genomen. — Volgens geruchten, zou Z. M. voornemens zijn, aanstaaenden Maandag naar 's Gravenhage te vertrekken, ofschoon men zich aldaar moeite geeft, Z. M. van dit voornemen af te brengen.

— 's GRAVENHAGE, 18. Oct. Nopens het al of niet herwaarts komen van Z. M. Koning Willem Frederik met de Gravin, is men hier nu wederom in het onzekere. Intusschen vermoeden sommigen, dat de Graaf van Nassau weder van bestuit is veranderd, en met de Gravin eerstlings werkelijk alhier zal verschijnen.

Wat ik met meerdere zekerheid u kan melden is, dat order gegeven en bereids aanvang gemaakt is, om op het paleis te Amsterdam toebe-reidselen te maken ter eventuele ontvangst van het Hof aldaar. (Handelsblad)

— Naar men verneemt, is de Heer D. Rappart 's Konings thesaurier, naar het Loo vertrokken. Ook bevindt zich aldaar de Heer Hoffman, vroeger directeur van het Kabinet des Konings.

— Volgens een brief van Christiania, van den 19. September, hebben twee Hollandsche Valkeniers, die, gelijk men zich zal herinneren, met jagt-oogmerk van het Loo naar Noorwegen vertrokken zijn, op het gebergte van dat rijk zes fraaije valken en een arend gevangen.

KERKELIJKE STAAT.

De Israëlieten van Ancona hebben tien duizend scudis (25 duizend gulden) gedragen in de kosten van 's Paussen plegtigen intogt en vierdaagsch verblijf. Z. Heiligh. heeft van de Joodsche inwoners dier stad een prachtig bijel ten geschenke aanvaard, die op perkament gedrukt, in zilver gebonden, en met juweelen sloten digt gemaakt is. Z. Heiligh. heeft zijne bijzondere tevredenheid betuigd over dit schitterend blijk van verknochtheid zijner getrouwe Israëlitische onderdanen.

DUITSCHLAND.

Den 15. dezer heeft Z. M. Koning Frederik Willem IV. zijn 46. verjaarsfeest gevierd, waaraan, volgens berichten uit Berlijn, geheel de bevolking der hoofdstad een levendig deel heeft genomen.

— Den laatsten der vorige maand is in de Russische Akademie te St. Petersburg brand uitgebarsten, door welken de drukkerij dier inrigting en verscheiden aangrenzende gebouwen en woningen vernield zijn.

— Te Weenen had men den 11. dezer berichten uit Kirchberg, volgens welke de Hertog van Bordeaux volkomen hersteld was, en in het begin van November naar Göriz terug dacht te keeren.

ENGELAND.

Een particuliere brief deelt aangaande het in brand geraken van de Amerikaanse Stoomboot Erie de navolgende bijzonderheden mede: de heer Clemens, eerste ingenieur, die door het schip de Witt Clinton is gered geworden, verhaalt, dat eene minuut, na de ontploffing der olievaten, die vuur hadden gevat, het benedendek, de dames-kajuiten en het voor de wandeling bestemde bovendek niets dan eene massa vlammen vertoonde. De heer Clemens zeide toen tegen den Kapitein, dat het tijd was, aan eigen redding te denken; de Kapitein vereenigde zich met dat gezegde en sprong oogenblikkelijk in het water; de heer Clemens wierp eene half brandende bank over boord; maar twee Zwitsers, die reeds rondzommem, maakten zich daarvan meester; daarop wierp hij eene tweede bank over boord, welke almede door passagiers werd aangegrepen; toen sprong de heer Clemens eindelijk zelf in het water, doch na ongeveer tien roeden afstands gezwommen te hebben, dacht hij, dat het voor hem welligt beter ware, te wachten totdat de stoomboot gelijk met het water zoude zijn afgebrand, omdat bij zich misschien op een der overblijfselen zou kunnen plaatsen; hij keerde zich dus weder naar het vaartuig, maar toen, zegt hij, was ik getuige van een schouwspel, dat nimmer uit mijn geheugen zal worden gewischt.

Het gansche schip, met uitzondering van een gedeelte van het voordek, stond in volle vlam, waardoor de geheele omtrek bloedrood werd verlicht. Terwijl het vaartuig alzoo te midden der vlammen voortdreef, ontwaarde hij eenige ongelukkigen, die met den dood worstelden, en zich over boord poogden te werpen, zonder daarin te kunnen slagen; op het voorschip hieven een 14tal personen hunne handen in de hoogte, en lieten doorringende kreten hooren. De Heer Clemens wendde zich van dat akelige tooneel af; hij bespeurde twee matrozen op eene drijvende plank; zij riepen hem toe, bij hen te komen, maar de planken konden hen niet allen dragen; gelukkiglijk greep hij een voorbijdrijvend meubelstuk, hetwelk hem eene kortstondige ondersteuning verleende. Weldra echter zag hij een zwemmenden ouden man, wiens krachten uitgeput waren; hij riep hem tot zich, stond hem zijne plaats af, en ging op nieuw rondzommem; hij vond een ander stuk van het wrak der stoomboot, maar stond ook dit aan twee passagiers af.

Eenigen tijd daarna werd hij aangeropen door den Kapitein, die met eene kleine sloep en vier matrozen kwam aanroeijen; hij spoedde zich naar hen, als wanneer de Kapitein hem zeide, eene

vrouw op de oppervlakte des waters drijvende te zien; het was Meisjvrouw Lijnde; zij had eenen slechts voor een vierde gedeelte met lucht gevulden zwemgordel om den hals; hare hand hield een roeirien vastgeklemd, en zij scheen geheel dood te zijn. De Heer Clemens, haast evenwel boven water willende houden, blies den zwemgordel op, doch dit gelukte slechts gedeeltelijk, ten gevolge van zijne uitgeputheid. Plotseling begon Meisjvr. Lijnde te spreken, zeggende: „Gij zijt zeer goed, Mijn Heer.” Hij duwde haar naar de sloep. „Red mij, zoo gij kunt,” zeide de ongelukkige vrouw tot hem; „maar span liever uwe krachten tot eigen behoud in, dan mij te willen redden, en uw eigen leven daarbij in te schieten.” Eene dusdanige taal, uit den mond eener vrouw te hooren, deed mij besluiten, zegt de heer Clemens, om, indien ik gered werd, alles ook tot hare redding in het werk te stellen. Het gelukte hem, met haar de sloep te bereiken, waarin zij zich twee uren bevond, toen Witt Clinton tot hunnen bijstand opdaagde.

De Heer Clemens gelooft, dat twee derde gedeelte der verongelukte passagiers in de vlammen zijn omgekomen, en dat, met uitzondering van Meisjvr. Lijnde, geene vrouw uit de dames-kajuit is gered geworden.

— Den 28 September, is te Swinburn-Castle (Northumberland) eene zeer schoone Katholieke Kapel ingewijd; de kosten van den opbouw zijn gedragen door Sir Thomas Riddle, een rijk grondbezitter van Felton-Park. Tien Geestelijken waren bij die plegtigheid tegenwoordig.

— Monseign Crolly, Bisschop van Cork (Ierland) heeft, aldaar, dezer dagen twee jonge Dames met den Kloostersluier ingekleed. De fraaie tekst der Kerkelijke rede, bij die plegtigheid door den welsprekenden Prelaat gehouden, was ontleend uit het boek der Schepping, luidende: „En de Duif, geene rustplaats meer vindende, keerde in de arke terug, want de wateren overdekten de aarde.

— De Londenschebladenbrengen belangrijke tijdingen uit Noord-Amerika aan. De president Tyler had den 25. September eene gestrengte proclamatie uitgevaardigd tegen de geheime vereenigingen, waarvan de leden zich bij eede verbonden hebben op nieuw eenen opstand in de Canada's te verwekken. Men rekent, dat die vereenigingen, welke hoofdzakelijk in de grens-districten der Noord-Amerikaansche vrijstaten bestaan, tusschen de 50 en 60,000 leden tellen. Ofschoon deze proclamatie op zich zelve een bewijs van vredelievende gezindheid jegens Groot-Brittannie oplevert, is toch de vrees voor eene breuk met de Vereenigde Staten te Londen weder verlevendigd door het bericht, dat de Engelsche militaire overheid in Canada zekeren Grogan, een burger der Vereenigde Staten, op het eigen grondgebied dier Staten heeft doen oplichten, omdat hij zich als een ijverig voorstander der genoemde vereenigingen betoonde had, en hem naar Montreal opgezonden heeft, om aldaar te regt staan. Op de beurs van jl. Zaterdag had de invloed dezer tijding zich doen gevoelen.

— Volgens eene officiele opgave van de Kamer der Lords, telde men in 1832 te Londen 756 bankroeten, en daar buiten 944, te zamen 1700. In den jaren 1833 in 't geheel 1283; in het jaar 1834 hadden er 1379 plaats; in 1835 waren er 1204, terwijl men er in 1836 slechts drie meer, en dus 1207 telde; in 1837 daarentegen beliep het cijfer 1939; in het jaar 1838 had men 1037 bankroeten te betreuren; in 1839 bedroeg het aantal 1485, en, eindelijk, in 1840 werden er 1897 opgeteekend. In drie jaren tijdsverloop is het aantal bankroeten in eene verhouding van 80 percent vermoerd. Alleen te Manchester was in 1832 een cijfer van slechts 82, in het jaar 1839 daarentegen 197, en in 1840 steeg het getal tot 204 — Ten platten lande rekent men gemiddeld 935 bankroeten in 't jaar.

— De Heer Wertheimer (zegt de *Standard*) heeft de eer gehad, een Koningin Victoria voorstellen een werktuig, dat door Doctor Roth, te Parijs, is uitgevonden, en hetgeen, met de meeste nauwkeurigheid, kan optrekken, vermenigvuldigen, en afstrekken en zulks onverschillig de uitgebreidste hoekruutheit der cijfers. Zoowel de Koningin, als haar doozuchtigste Gemaal Prins Albert hebben den voorsteller, even als den uitvinder de uithundigste lofuitgung toegebracht!!!

FRANKRIJK.

Bijna dagelijks worden in de hoofdstad nog lieden in hechtenis genomen, als verdacht van met den aanslag van Quénisset in verband te staan. Eergisteren is dit onder anderen met een kleederkooper en zijne vrouw het geval geweest, die zich allerhevigst tegen den Koning en de Koninklijke Familie uitlieten, en grooten tegenstand hebben geboden, alvorens men hen meester kon worden. Ook is zekere Considère, die reeds in de zaak van Darmès betrokken is geweest, in verzekerde bewaring genomen.

— Ofschoon onderscheiden dépêches omtrent de gebeurtenissen in het Noorden van Spanje publiek zijn gemaakt, blijft dienaangaande nog veel onzekerheid heerschen. Zooveel blijkt, dat de vrees voor pogingen der Christinos te Barcelona groote beweging onder de heethoofdige Liberalen heeft doen ontstaan, dat zij eene zoogenaamde Junta van openbare veiligheid hebben gevormd, en vele verdachte personen in hechtenis doen nemen, terwijl anderen, voor gelijk lot beducht, eene schuilplaats op de twee Fransche oorlogsvaartuigen, welke in de haven lagen, gezocht hebben. Die Junta heeft ook eene gedwongen geldleening uitgeschreven, en aan iedereen paspoorten geweigerd. Al de forten en nagenoeg alle posten werden door de militie bezet, en in de omstreken der stad rigtte men vrijcorpsen op. De Generaal van Halen ging het bevel te Saragossa op zich nemen, en werd te Barcelona door Zabala vervangen. Eerstgenoemde heeft de plaatselijke commandanten van Monjuig, Seo d' Urgel en Cardona afgezet, en doen afkondigen, dat ieder militair, die den opstand der Christinos bij monde of geschrifte zou goedkeuren, onmiddellijk ter dood gebragt moest worden.

Volgens brieven uit Madrid tot den 9 dezer, voedde de Regering geene vrees voor nieuwe rustverstoring, noch voor de gezondheid van de Koningin en hare Zuster. Het getal der gevangenen wegens den aanslag op het paleis werd op honderd en zeventig begroot; Quiroga Frias en de graaf de Requera waren de voornaamsten daarvan. Het volk eischte, dat ten spoedigste een gestreng vonnis zou worden uitgesproken. Diego Leon en Concha hadden zich tot nog toe aan alle nasporingen weten te onttrekken.

Ooggetuigen verzekeren, dat de deuren van de vertrekken der jonge Vorstinnen met meer dan honderd kogels doorboord zijn, en dat zelfs hare bidkapel niet gespaard is, in welke een beeld der H. Maagd door kogels is geschonden.

Nog sprak men te Madrid van een vroeger verborgen gehouden aanslag op het leven van den regent Espartero, van welken de generaal Buerens beschuldigd werd, die zich dan ook in verzekerde bewaring zou bevinden.

— Te Barcelona is het treurig gesteld. De nationale garde doorkruiste, den 9. en 10., de straten, onder het ophieven van revolutionaire liederen, drong op de sloping der citadel aan en vervolgde de leden der voornaamste familien. Een inwoner van gematigde denkwijze was met dolksteken doorboord, en driehonderd tachtig anderen waren aan de volkswoede als slagtoffers aangevozen.

— Het slechte weder heeft het overbrengen der telegrafische mededeelingen verhinderd, weshalve de *Moniteur* geene depeche bevat maar het schijnt, dat verscheiden tijdingen per telegraaf uit Bayonne zijn aangekomen,

meldende, naar men meent, dat te Barcelona en in andere steden van Katalonië eene menigte arrestatiën hebben plaats gehad, doch dat de partij van Maria-Christina desniettemin een grooten aanhang in dat gewest scheen te bezitten. Eénige detachementen der troepen van Espartero waren in Navarra aangekomen, maar de stad Pampeluna moet genoodzaakt zijn geworden, zich aan O'Donnell over te geven, vóór dat de Generaal Ayerbe met versterking was aangekomen. De door Espartero afgezonden krijgsmagt bedraagt 21,000 man.

— De *Times* meldt, op geloof van eenen brief uit Parijs, dat de ex-regentes van Spanje voor omtrent 14 dagen van een zoon is befallen. Twee Spaansche geneesheeren zijn naar Parijs onthouden, om haar bij deze gelegenheid met hunne dienst ten nutte te wezen. Dezelfde brief zegt ook, dat het Kabinet der Tuilerien op het punt is, om eene nota aan de vier groote Mogendheden af te zenden, teneinde te protesteren tegen alle deelneming aan de jongste insurrectie in Navarra.

— Men is niet zonder vrees van de overstromingen, die de zuidelijke departementen van Frankrijk verleden jaar zoo geducht geteisterd hebben, zich dit jaar niet minder geweldig te zullen zien vernieuwen, en het doortrekken van trekvogels in meer dan gewone menigte schijnt een strengen winter te voorspellen.

— Te Port Louis, hoofdstad van het eiland Mauritius, werd voor de eerste maal de opera *Robert le Diable* ten tooneele gevoerd, en, niettegenstaande het gebrekkige in de uitvoering, werd dit meesterstuk van den voortreffelijken Meyerbeer met de meeste geestdrift toegejuicht; bij deze voorstelling viel eene zonderlinge omstandigheid voor. Onder de uitvoering van de uitmuntende trio van het vijfde bedrijf, op het oogmerk dat Bertram pogingen aanwendt, om Robert weg te voeren, was een neger, welke nimmer een schouwspel had bijgewoond, bezig, om tusschen de coulissen eenig werk te verrigten; hij ziet het gevaar, waarin Robert verkeert, springt toe, en vat Bertram bij de keel, om eerstgenoemden te verlossen; de worsteling werd ernstig, toen Robert, op zijne beurt, de onvoorzigtige neger met vuistslagen van het tooneel jaagt; de toeschouwers, intusschen, welke meenden, dat dit tot het spel behoorde, en ingenomen met de halve wijze der voorstelling, juichten de uitvoering met geestdrift toe, en de vertooning werd voortgezet of er niets ware voorgevallen.

— Het volgend voorval met eene vrouw heeft in Turkije nimmer vroeger plaats gehad, dewijl de vrouwen zich aldaar wel zorgvuldig wachten, in het publiek te verschijnen. Men heeft namelijk in een garde-regement eene jonge, schoone vrouw ontdekt, die reeds sedert langer dan vier jaren als gemeen soldaat bij dat korps gediend heeft. Na de verzekering des oversten, is het een der zindelijkste, stilste en braafste soldaten van het regement. Daar de ontdekking groot opzien baarde, zoo werd die vrouw voor den Seich-ul-Islam en later voor den Sultan gebracht, aan welke zij heeft verklaard, dat zij eene Anadolische Turkin is, die met haren man in een zeer ongelukkigen echt geleefd heeft, waarom zij ontvlugt was. Om zich aan de navorschingen en de vervolgingen van haren man te onttrekken, had zij mannen-kleeding aangedaan, en in eene afgelegene plaats, alwaar men soldaten wierf, dienst genomen. Men moet in het oog houden, dat men in Turkije bij de werving, alle ledigloopers of nietsdoende jongelieden aansrijft en aanneemt, zonder hun te vragen van waar zij komen en wie zij zijn, en zonder dat zij door een geneesheer worden onderzocht, of zij voor de dienst bekwaam zijn. De Sultan heeft aan deze vrouw rijke geschenken gegeven en haar veroorloefd, te gaan werwaarts zij wil, zonder gedwongen te zijn, naar haren hardvochtigen gemaal terug te keeren.

— Gedurende de maand September zijn op den spoorweg van Straatsburg naar Bazel, en van Muhlhausen naar Thann, 96 duizend, 309 reizigers vervoerd, zijnde daaronder niet begrepen de 2000 gratis overgebragten, ter gelegenheid der inwijdingsfeesten van dezen weg, op den 19., 20. en 21. der verleden maand.

— Te Parijs loopen thans drie duizend koffijhuisknechts zonder bediening; in acht dagen tijds heeft één-enkele koffijhuishouder er honderd, die zich kwamen aanbieden, afgewezen.

— Zekere Werktuigkundige, Lefebvre, te Parijs, heeft een rijtuig uitgevonden, dat, zonder stoom-, of paardenkracht, met de meeste snelheid, en in alle rigtingen, zonder moeite of eenig gevaar, de Hoofdstad doorsnort.

— De *Univiers* berigt, dat de Generaal Bertrand, telken jare, op Napoleons sterfdag, eene Lijkdienst laat verrigten voor de rust van 's Keizers ziel. Hij neemt aan die plegtige rouwmis steeds met veel stichting deel, tevens met den Heer Marchand, 's Keizers Kamerheer op Sint-Helena. — De Generaal Montholon was altijd van oordeel, dat de herinnering van Napoleons godsdienstig afsterven in den schoot der Moederkerk, ook den Generaal Bertrand wel eenmaal zou roeren, en nopen tot de erkenning der Catholijke waarheid, die den mensch bijblijft tot in den dood, en hem voorlicht naar de voor den ongeloovige zoo daistere gewesten der eeuwigheid.

Ingezonden Stukken en Briefwissling.

Aan de Redactie van het Dagblad den
NOORD-BRABANDER.
WEERT, den 11. October, 1841.

Wij bejammeren het hier in Limburg, dat een zoo verdienstelijk Dagblad als het *Journal du Limbourg* door overdrijving soms meer kwaad doet aan de belangen van het Hertogdom, dan het zelf zich wel verbeeldt, of althans zeker niet wil. — Oppositie, die eerlijk en te goeder trouw is, sticht stellig nut; maar, wanneer de waarheid niet zuiver daarbij wordt gehandhaafd, dan doet zij, behalve zich-zelve, ook nog geheel de goede zaak, welke zij voorstaat, wezenlijk nadeel. — En dit is bijvoorbeeld in allen deele het geval, wanneer het bedoeld geacht *Journal*, in zijn Nummer van den 10. dezer, zegt, dat twee vreemdelingen, ten nadeele van onze landgenooten, te Arceen en te Roermonde in bediening zijn gesteld, de Heer Planken, als Ontvanger, de Heer Aubelt, als Commissaris van Politie. — Nu moet men op de plaats-zelve bekend zijn, om deze zaak behoorlijk te beoordeelen, en weten, dat zoo min de een als de ander dezer aangestelde Heeren een Vreemdeling is, in den waren zin van dat woord — bijvoorbeeld *Duitscher, Belg, of Franschman* — maar wel de eerste een Bredenaar, dus *Noord-Brabander*, en de ander een *Hollander*. Heet men dat nu VREEMDELINGEN, dan zal men een ander woord moeten uitvinden, om *Buitlanders* aan te duiden. — Intusschen beroept het *Journal* zich op eene Koninklijke belofte, door Zijne Majesteit, in de maand Junij laatstleden, te Maastricht, afgelegd, te weten: „dat voortaan de Limburgers geene reden tot klagten meer zouden hebben voor wat betreft de bediening van ambten en bedieningen;” — doch, wil dat nu zeggen, dat geen *Hollander* Commissaris van Politie te Roermonde, en geen *Noord-Brabander* Ontvanger te Arceen meer zou mogen benoemd worden? Zulks valt te betwijfelen, en zelfs mogt men het betwisten, wanneer eene dergelijke zienswijze bij onze Regering de overhand zou krijgen; integendeel, wij stemmen met het *Journal du Limbourg* veel liever zamen, wanneer het wenscht, dat ook de Limburger even zeer in de overige Provinciën des Rijks geplaatst

worde, hetgeen immers ook zeker kan gebeuren, en werkelijk gebeuren zal wanneer zich daartoe de gelegenheid aanbiedt; doch, zoolang men niet met voorbeelden weet te bewijzen, dat een Limburger van kunde en goede zeden *tergeefs* heeft gedongen naar eene ambtsbetrekking in Holland, Noord-Brabant, of elders in het Rijk, en wel te vergeefs, omdat hij *Limburger* was; wanneer men dat niet kan aantoonen, zoo schijnt het gewaagd, te zeggen, wat het *Journal du Limbourg* zegt, te weten: „Wanneer een Koning beloofd heeft, een misbruik te doen ophouden, zoo moest men zijne belofte tenminste eerbiedigen, en hem niet tot een logenaar maken. Of, gaat men zoo voort, dan moet het Gouvernement, door *vreemdelingen* bij ons te roepen, ook willen, dat onze jongelieden blijven voortgaan, met uitlandig te trekken, om zich daár dan bestaansmiddelen te verschaffen.” — Deze overdrijving van toon zal te meer in het oog loopen, wanneer men weet, dat de Heer Planken (*een Noord-Brabander*) zijne administrative loopbaan reeds in 1839 als Ambtenaar der IV. klasse bij de Bestellingen in Limburg begonnen heeft, en daarna, wegens kunde en goed gedrag, tot Boekhouder benoemd werd, eerst op het Grenskantoor te Vaels, en vervolgens te Venlo. — Kan men zoo iemand nu als *vreemdeling* beschouwen, die, ten koste van den eigenlijken Limburger met de Ontvangst te Arceen is bevoorregt? — In het voorbijgaan zij nog opgemerkt, dat die Ontvangst ook alleen maar bij *overdrijving*, door het *Journal* kan genoemd worden eene der *beste ontvangsten* in de geheele provincie (*une des meilleures recettes de la province*); en het zou de vraag wezen, of een Limburger zulk eene Ontvangst wel *zoo zeer* zou prijzen, wanneer er hem eene zoodanige in Holland of Noord-Brabant werd aangeboden!

Wat den te Roermonde benoemden Politie-commissaris Aubelt aangaat, hieromtrent weet ik niets anders, *met zekerheid*, te zeggen, dan dat de Regering dier stad dezen Heer met veel aandrang moet hebben voorgedragen; en eener Regeringsleden mij, hangende de benoeming, zelfs zeide, te hopen, dat Zijne Majesteit in dit en soortgelijke gevallen toch de keuze van de Stadsregering wel niet in den wind zou slaan, en zodoende het stedelijk bestuur tegenwerken met het zenden van iemand, die, door den Raad niet gekozen, dus ook niet aangenaam aan de Stad zijn kon. Meer weet ik daar niet van; doch is dit zoo, dan kan men niet zeggen, gelijk het *Journal* zich er over uitdrukt: »de Heer Aubelt, een Hollander, is, als Politie-commissaris, naar Roermonde *gezonden (est envoyé)*”; — maar wel: de Heer Aubelt is door de Regering van Roermonde zelve tot Commissaris van Politie aan den Koning verzoekt.

Verleen deze regels eene plaats in Uw geacht Dagblad, en geloof mij:

EEN ONPARTIJDIG LIMBURGER.*)

*] Die, bij eene verhoopde plaatsing in Holland of Noord-Brabant, wel gaarne *daar* niet als *Vreemdeling* zou willen beschouwd worden.

De Pruisische Staat-Gazette deelt eene statistieke opgave mede der Fransche strijkkrachten, sedert de XVI. eeuw tot op onzen tijd. Dit cijfer bewijst, dat Frankrijks Legermagt steeds in sterkte heeft toegenomen, daarbij tevens wel in aanmerking gebragt zijnde de trapsgewijs stijgende bevolking van dat Rijk. Overigens moet men opmerken, dat, Turkije-alleen uitgezonderd, dat zelfde verschijnsel bij alle Mogendheden van Europa plaats vindt. — Uit deze Statistiek zien wij dus, dat ten jare 1558, Frankrijk 41 duizend man, meest vreemdelingen, onder de wapens telde. In 1600 had men er een leger van 10 duizend man; in 1624 bedroeg het cijfer der krijgsmagt 42 duizend koppen, en in 1655 steeg

dit getal tot op 100 duizend strijdbare mannen. In 1672, Frankrijks schoonste wapentijdvak, onder Lodewijk XIV., had deze Mogendheid toch maar 176 duizend man in de gelederen, welke zij, in 1678, na den Vrede van Nijmegen tot 138 duizend teruggebragt. In 1690 evenwel bereikte de armée van Lodewijk XIV. haar hoogste cijfer, te weten 430 duizend man. Onder het Regenschap waren er eerst 130, en in 1742 wederom 400 duizend man in 't veld. In 1749 bepaalde de Staat het cijfer der strijdkrachten op 140 duizend.

Den 14. Julij 1789 rekende men 163 duizend, en in 1790 tot 176 duizend man. Ten-jare 1791 waren er 226 duizend, 276 soldaten, en in 1792 daarentegen maar weer 138 duizend. Den 21. Februarij 1793 nam plotseling het aantal toe tot 600 duizend; in 1794 nog tot 871 duizend, en met Thermidor van hetzelfde jaar zelfs tot 972 duizend koppen. De Republiek breidde zich steeds meer en meer in strijdkracht uit. Op het einde van 1794 waren er 1 miljoen, 169 duizend weerbare strijders uitgerust. Napoleon heeft dat cijfer nooit bereikt. In 1799 bedroeg zijn leger 400 duizend man; in 1803 kwamen er nog 14 duizend man bij dat getal; in 1808 waren er 754 duizend, 618; in 1812 rekende men op 880 duizend, 631; en, eindelijk, in 1813 bedroeg de legersterkte 1 miljoen, 87 duizend, 593. — Den 12. Mei 1814, telde men slechts 267 duizend, 411 strijders, en tijdens den slag van Waterloo — van 1 Junij tot 16 Julij 1815 — stonden er 559 duizend man in 't geweer.

De Wet van 10 Maart 1818 regelde, op voet van vrede, het legercijfer ten getalle van 240 duizend man. Dit cijfer steeg tot 390 duizend 337, op voet van oorlog in het jaar 1825. In het jaar 1826 telde men in de Fransche gelederen 231 duizend soldaten, waarvan men moet afrekken 17 duizend, 800 Officieren, en 60 duizend 800 onderofficieren, die meest allen deel gemaakt hadden van de kaders onder het Keizerrijk.

Na de omwenteling van 1830, had het licencieren der Zwitsers en het afdanken der Koninklijke Lijfwacht eene vermindering van cijfer tot op 60 duizend man ten gevolge, eene laagte waarop het leger sinds lange niet geweest was. In 1839 beliep het 275 duizend, 121 man, en in 1840, onder het Ministerie-Thiers, 480 duizend, een aantal, dat door dezen Minister nog niet toereikend werd geoordeeld (schoon Napoleon er zich in 1808 niet vergenoegde en volstond); zoodat toen het cijfer tot 639 duizend werd opgevoerd, te weten op het papier; de afstreding van dien Staatsman vernietigde echter dit denkbeeldig cijfer, welligt voor altijd.

!!

Vraag aan den Vrager

H A N N E T Z E N ?

Zie No. 122 van den

NOORD-BRABANDER.

Indien het niet kan zijn, dat een Rentmeester over Godshuizen die wel beschouwd, als zoodanig niet comptabel is aan den Raad, lid van dat Collegie worde, kan het dan misschien zijn, dat een *Burgemeester* het Raadsbesluit des aangaande gevallen, buiten effect stelle en zich alzoo regten aanmatigt, die nauwelijks aan Mijn Heer den Gouverneur en Heeren Staten toekomen. — Als dat kan zijn, dan zullen brieven over dit onderwerp geschreven, uit naam van Burgemeester en Wethouders, zonder dat Wethouders daarvan kennis dragen, geldig, en verbindend zijn, even als ware het onderwerp in het Collegie overwogen. — Deze meening schijnt te Heerden voor geldig aangenomen te zijn, door de zoodanigen, welke dezelve in practijk brengen.

ADVERTENTIEN.

** Bij A. VAN DE VEN, te Gemert is te bekomen best BEUKENPLANTSOEN, PLUS MINUS vijf voet hoog, bijzonder geschikt voor Tuinheggen.

De prijs is 2 Gulden het honderd, doch na dit jaar 50 Cents meer.

TER OVERNEMING DOOR Sterfgeval.

Wordt te 's Hertogenbosch Hoofdplaats der Provincie Noord-Brabant aangeboden, eenen aanzienlijken Handel in DROGERIEN, VERFWAREN, GLAS enz. met het daarbij behoorend zeer geschikte en fraai KOOPMANS HUIS op de beste stand der stad gelegen, waarin dien Handel onafgebroken sedert meer dan eene eeuw met het beste gevolg is gedreven geworden.

Adres deswegens in persoon of met franco brieven aan de Eigenaresse de Wed. HENDRIK HÄBRAKEN Hz. aldaar.

Verkoop

VAN HET

ED W A R S V E E R

OVER DE MAAS BIJ CUIJK

met het daarbij behoorend

V E E R H U I S.

De voornoemde goederen in deze Courant van den 9 dezer ten verkoop gepresenteerd, zijn bij de eerste inzate met de hoogen gebragt als: het VEER op f120 het WOONHUIS met MOESTUIN op f1280 en de massa van beide percelen op f1400. De finae toelag derzelve zal acht dagen later als vroeger aangekondigd is geworden en wel op Dingsdag den 2 November 1841 ten huize van M. VAN WELIJ te Cuijk des voormiddags ten 10 ure plaats hebben.

Nadere informatie zijn te bekomen ten kantore van den te Cuijk residerenden Notaris Mr. A. C. SNOECK.

Fransche Kostschool

te HECHTEL.

BELGISCH-LIMBURG.)

Men leert er de FRANSCH E, HOLLANDSCHE en HOOGDUITSCH E TALEN, en al wat tot eene Godsdienstige en beschaafde Opvoeding behoort.

DE DIRGCTEUR

EUG. VAN DE LOO.

** Gebroeders STRAUSS, Hof-Gezigtkundigen uit Aken, berigten het geëerde Publiek, dat zij alhier geatriveerd zijn met een groote verzameling der voortreffelijkste Wollastonsche CONSERVATIE BRILLEN, voor bijzienden en zwakke Gezigten; alsmede zeer gemakkelijke BRILLEN voor Dames; verders alle soorten van VERREKLIJKERS, enkele en dubbele TONEELKLIJKERS, LORNETTEN, VERGROOTGLAZEN en THERMOMETERS.

Bovengenoemden zullen drie dagen te spreken of te ontbieden zijn bij den Heer CHEVALIER, in den Gouden Leeuw te 's Hertogenbosch.

** De CURATOR in het Faillissement van J. RICHT en STEVENAAR, ADRIANUS JOSEPHUS MATTHIAS VAN DEN BOGAERT, zal, daartoe Regterlijk gemagtigd, ten overstaan van den Deurwaarder W E Y M A N, aan de Brandery, staande in de Schilderstraat te 's Hertogenbosch, op Dingsdag den 2 November 1841, telken dage des namiddags ten twee ure, om kontant geld, verkoopen:

1°. Eene aanzienlijke partij V A A T W E R K, van verschillende grootte. 2°. Twee Koperen DISTELEER KETELS, met DEKSEL HELM, SLANG en KRAAN. 3°. Een SLANGENKUIP, met Looden Pijp en Koperen Kraan. 4°. Twee POMPEN, een met Looden en een met Koperen Staastuk en Pijpen. 5°. Drie GRONDKUIPEN en verdere GEREEDSCHAPPEN, welke tot eene Brandery benoodigd zijn; mitsgaders eenige Vaten gevuld met GEDISTILLEERD.

Daags te voren van des morgens 9 tot des namiddags 4 ure te zien.

** De Notaris J O H. D E B E R G H, residerende te 's Hertogenbosch, zal aldaar aan de Stallen van het Hôtel de Gouden Leeuw, nitkomende achter het Stadhuis, op Donderdag den 28. October 1841, des middags ten 12 ure precies ten verzoeke van den Heer J. C H E V A L I E R, in het openbaar Verkoopen:

Acht zeer goede TREK of TUIGPAARDEN.

Eene menigte extra goede, fraaije, solide en zeer gemakkelijk ingerigte RIJTULGEN, besaande in een GLASWAGEN of CHAR-A-BANCS voor 12 personen, een DITO voor 9 personen, eene groote CALECHE voor 6 personen, twee kleinere DITO, drie Moderne STATTIEKOETSEN, een LANDAUWER, een CHAIS of WAGEN, op twee Wielen, twee FURGONS, twee KARRETJES, en een CHAIS voor een Paard.

Voorts 5 Koppel complete WAGENTUIGEN, waaronder met koper gemonteerd, en meer andere TUIGEN, en verdere voorwerpen.

Alles bij gedrukte Billetten in het breede omschreven en twee ure voor de Verkoop, voor een ieder te zien; zijnde nadere onderrigting te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris D E B E R G H, Brieven franco.

** De Notaris J O H. D E B E R G H, te 's Hertogenbosch, heeft provisioneel verkocht:

O N D E R E M P E L

- 1e. Koop. Een HUIS, STAL, SCHUUR, ERF en HAKHOUT, genaamd het Veerhuis, te Gewande bij de Blaauwsluis, met de Stagen voor. f300-00.
- 2e. Koop. Een perceel HOOLAND en HAKHOUT genaamd Remmershof, groot 1 B. 30 R. 80 E. voor. f1045,00.
- 3e. Koop. Een Perceel WEILAND en HAKHOUT genaamd Harenskampke, groot 77 R. 40 E. voor f60,00.
- 4e. Koop. Een Perceel WEILAND en de Spaaijen, groot 1 B. 74 R. 90 E. voor. f460,00.

Alles bij gedrukte Billetten in het breede omschreven, zullende de finale verkoopplaats hebben, op Woensdag den 27. October 1841, des morgens ten 10 ure, ten huize van H. VAN DER STEEN, te Gewande onder Empel voornoemd.

** De Notaris J O H. D E B E R G H, te 's Hertogenbosch, zal aldaar op de Smalle Hoven bij de Aschschuur, op Vrijdag den 29. October 1841, des morgens ten 9 ure, verkoopen: Eene aanzienlijke partij van allerlei soort van TIMMERHOUT, waaronder ook IJPEN en EIKENPLATEN, WAGENSCHOT enz.

GRONDWAARDEN.

Te AMSTERDAM, van Woensdag 20 October Tarwe behoud prijs, in entr. verkocht: [125 p. Norder f 315. In cons.: 130 p. b. Poels. f 385; 124 p. Vries. f 300; 128 p. j. Zeeuws. f 335; 128 p. dito, aan d. Zaan f 328.

Rogge mede wel prijshoudend, 119 p. Limb. f 210; 117 p. Riga f 198, beide bij partij.

Garst in een doen; puik. Zeeuwsche Zr. f 155; 97 p. n. Schelling, Zr. f 140; 100 p. j. Vriess. Wr. f 162.

Haver als voren; 75 p. j. Dikke f 85; nieuwe soorten niet aan.

Boekweit minder ter veil en ruim prijshoudend; 122, 123 p. j. Amerf. f 260; 117 p. n. Groot Brab. f 237.

Koolzaad prijshoudend; Vriessch 75 p. vl. Zuidplaz 66 p. vl.; op 9 vat in Oct. 83 $\frac{1}{2}$ p. vl.

Lijnzaad in een doen, met meer handel; 108 p. Pet/315 102, 103 p. Arch. f 285; 104, 105 p. dito f 292; entr.

Raapolie vrij wat williger; per 6 $\frac{1}{2}$ p. f 51; Vlieg. f 50 a $\frac{1}{2}$; Nov. f 49 a $\frac{1}{2}$; Dec. f 48 $\frac{1}{2}$ a 49 Mei f 46 $\frac{1}{2}$.

Lijnolie pr. 6 $\frac{1}{2}$ p. f 36 $\frac{1}{2}$; Vlieg. f 35 $\frac{1}{2}$, 36. Hennep-olie per 6 $\frac{1}{2}$ p. 48; Vlieg. f 47.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fonsen van den 21 October. 1841. De 2 $\frac{1}{2}$ pCt 52 $\frac{1}{2}$. de 5 pCt 100 $\frac{1}{2}$. de 4 pCt 92. de 3 pCt 71 $\frac{1}{2}$. de 4 pCt. niet gen. Ard. 16 $\frac{1}{2}$. Rome Emp. de 1832 101 $\frac{1}{2}$.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Woensdag 20 October 4 $\frac{1}{2}$ Ure.

W. S. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 50 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$. Dito 5 pCt 99 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$. Kansbilj. f 24 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$. Restanten $\frac{1}{2}$. Synd. 4 $\frac{1}{2}$ pCt. 90 $\frac{1}{2}$.

Dito 3 $\frac{1}{2}$ pCt. 75 $\frac{1}{2}$. Handel. 154 $\frac{1}{2}$, 3 $\frac{1}{2}$, 4. 3 $\frac{1}{2}$, 154.

O. I. 5 pCt. 97, 96 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$. Ard. 85 p. st. 16 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$. Oude Russen 105 $\frac{1}{2}$. Dito Bank-act. 8.

Ter drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch